

В Україні кожна сім'я, яка має дітей, може отримати від держави певну соціальну допомогу: при вагітності та пологах, при народженні чи усиновленні дитини, матерям-одиначкам та багатодітним сім'ям, дітям з інвалідністю, а також грошові виплати дітям-сиротам.

У цьому матеріалі детальніше розповідаємо про всі види допомоги на дитину під час війни.

Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами

- Допомогу в зв'язку з вагітністю та пологами можуть отримати жінки (зокрема й неповнолітні), які не застраховані в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування, а саме:

- жінки з числа військовослужбовців;
- жінки, звільнені з роботи у зв'язку з ліквідацією підприємства, установи та організації;
- жінки, зареєстровані в центрі зайнятості як безробітні;
- студентки;
- жінки, які не працюють;
- жінки, які зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності.

Така допомога надається:

- жінкам із числа військовослужбовців Збройних Сил, Держприкордонслужби, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, інших військових формувань, Держспецтрансслужби, Держспецзв'язку та із числа поліцейських, осіб начальницького і рядового складу органів та підрозділів служби цивільного захисту, Державної кримінально-виконавчої служби – в розмірі 100 % грошового забезпечення;

- жінкам, звільненим із роботи у зв'язку з ліквідацією підприємства, установи та організації – у розмірі 100 % середньомісячного доходу;

- жінкам, зареєстрованим у центрі зайнятості як безробітні, – у розмірі 100 % мінімального розміру допомоги по безробіттю;

- аспіранткам, докторанткам, клінічним ординаторам, студенткам закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти – у розмірі місячної стипендії;

- жінкам, які не працюють, та жінкам, зареєстрованим як суб'єкти підприємницької

діяльності, – у розмірі 25 % розміру прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатної особи, з розрахунку на місяць.

Як отримати:

Потрібно подати інформацію про медичний висновок (номер запису в Реєстрі медичних висновків в категорії «Вагітність та пологи»), заяву, а також довідку:

- з основного місця служби або навчання – про те, що жінка служить або навчається;
- ліквідаційної комісії – про те, що жінка звільнена з роботи у зв'язку з ліквідацією підприємства, установи та організації;
- центру зайнятості – про те, що жінка зареєстрована в центрі зайнятості як безробітна.
- Інші документи для оформлення допомоги:
- довідка з банку про відкриття рахунку для отримання соціальних виплат;
- паспорт;
- код ІПН.

Для військових, поліцейських, осіб начальницького і рядового складу органів та підрозділів служби цивільного захисту,

Державної кримінально-виконавчої служби – допомога призначається за місцем основної служби.

Для звільнених, безробітних, аспіранток, докторанток, клінічних ординаторок, студенток, жінок, які не працюють, – допомогу призначають та виплачують органи соціального захисту населення за місцем проживання.

Допомога при народженні (усиновленні) дитини

Розмір допомоги при народженні (усиновленні) дитини становить 41 280 грн незалежно від кількості народжених дітей у сім'ї (одноразово виплачується 10 320 грн, решта суми допомоги – протягом наступних 36 місяців рівними частинами, тобто по 860 гривень). Потрібно звернутись протягом 12 місяців із дня народження дитини.

Як отримати допомогу при народження дитини:

1. Онлайн: заповнити заявку в [кабінеті електронних послуг Міністерства соціальної політики](#).

2. Офлайн: подати відповідну заявку, звернувшись до органу соціального захисту населення чи ЦНАП за місцем проживання.

Необхідні документи:

- паспорт одного з батьків чи документ, який посвідчує особу;
- код ІПН;
- довідка про реєстрацію місця проживання (якщо у вас ID-картка);
- свідоцтво про народження дитини;
- номер банківського рахунку для соціальних виплат;
- опікунам — рішення суду про встановлення опіки;
- документи, що засвідчують народження дитини (у разі народження дитини за межами України).

Як отримати допомогу при усиновленні дитини:

Подати заяву до органу соцзахисту; районних держадміністрацій; виконавчих органів сільських, селищних, міських рад або до ЦНАП за місцем проживання.

Необхідні документи:

- копія свідоцтва про народження дитини, виданого державним органом реєстрації актів цивільного стану після внесення змін до актового запису про народження дитини на підставі рішення суду про усиновлення дитини;
- копія рішення суду про усиновлення дитини.

Допомога на дітей одиниоким матерям

Допомога на дітей одиниоким матерям надається в розмірі, що дорівнює різниці між 100 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу .

Максимальний розмір такої допомоги становить: на дітей віком до 6 років – 2272 грн, на дітей віком від 6 до 18 років – 2833 грн, на дітей віком від 18 до 23 років (у разі навчання) – 2684 грн.

Як отримати:

Подати відповідно заяву до органу соціального захисту або ЦНАПу, додавши такі документи:

- декларацію про доходи та майновий стан сім'ї;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- витяг із Державного реєстру актів цивільного стану громадян про реєстрацію народження дитини з зазначенням відомостей про батька дитини для призначення допомоги;
- довідку про доходи в разі зазначення в декларації доходів, інформація про які відсутня в ДПС, Пенсійному фонді України, фондах соціального страхування тощо та згідно з законодавством не може бути отримана за відповідним запитом органу соціального захисту населення (в разі неможливості підтвердження таких доходів довідкою, до декларації додається письмове пояснення з зазначенням їх розміру);
- копію свідоцтва про смерть одного з подружжя та довідку про те, що вони не одержують на дітей зазначені пенсії та державну соціальну допомогу (в разі смерті одного з батьків);
- копію рішення про усиновлення (у разі усиновлення дитини).

Тимчасова допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання (перебування) їх невідоме

На сьогодні розмір такої тимчасової допомоги розраховується як різниця між 100 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, але не менше ніж 50 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Попередні шість місяців становлять два квартали, що передують місяцю, який передує місяцю звернення за призначенням тимчасової допомоги. Максимальний розмір такої допомоги становить: для дітей віком до 6 років – 2 272 грн, для дітей віком від 6 до 18 років – 2 833 грн.

Як отримати:

Подати відповідну заяву до органу соцзахисту населення або ЦНАПу за місцем проживання (перебування), додавши такі документи:

- копію свідоцтва про народження дитини;
- довідку про реєстрацію місця проживання (перебування) дитини;
- довідку про реєстрацію місця проживання (перебування) одержувача;
- декларацію про доходи та майновий стан осіб, що звернулися за призначенням усіх видів соціальної допомоги (заповнюється на підставі довідок про доходи кожного члена сім'ї).

Залежно від підстав, на яких призначається тимчасова допомога, додатково подаються такі документи:

- рішення суду (виконавчий лист) про стягнення з одного з батьків аліментів на дитину; довідка державної виконавчої служби, що підтверджує факт несплати аліментів одним з батьків протягом шести місяців, що передують місяцю звернення;
- довідка відповідної установи про здійснення стосовно одного з батьків

кримінального провадження або про його перебування на примусовому лікуванні, у місцях позбавлення волі, визнання його в становленому порядку недієздатним, а також перебування та строковій військовій службі;

- повідомлення органу внутрішніх справ про те, що місце проживання (перебування) одного з батьків дитини не встановлено.

Допомога для дітей ВПО

Допомога надається на кожну внутрішньо переміщену особу, відомості про яку включено до Єдиної інформаційної бази даних про ВПО, та яка подала відповідну заяву включно по 30 квітня 2022 року. Розмір такої допомоги для дітей становить 3 000 грн.

Як отримати:

1. Онлайн: зайдіть у Дію, натисніть «Послуги» – «Оформлення допомоги для ВПО». Вкажіть актуальну адресу поточного місця проживання. Підтвердьте місце за допомогою геолокації. Після цього зазначте, що бажаєте отримати послугу на дитину, натисніть на її дані та додайте її свідоцтво про народження. Далі натисніть «Хочу отримати допомогу» й оберіть картку «Підтримка».

Перевірте, чи всі дані в заявці вказані правильно, та натисніть «Надіслати».

Якщо дитина старша 14 років та має код ІПН, вона може це зробити самостійно через додаток Дія.

2. Офлайн: зверніться до органу соцзахисту населення, ЦНАПу або до уповноваженої особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради за місцем перебування, подавши такі документи:

-
- заяву про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи;
- паспорт громадянина України;

- якщо прописка не вказана в паспорті, варто надати інший документ на підтвердження (військовий квиток, трудова книжка, медичні чи інші документи, які підтвердять факт проживання на відповідній території);
- документ, який посвідчує особу законного представника;
- документ, який підтверджує повноваження особи як законного представника (або родинні стосунки між дитиною і заявником);
- свідоцтво про народження дитини.

Одноразова натуральна допомога «пакунок малюка»

Кожна сім'я, в якій народилася дитина, має право на отримання від держави одноразової допомоги у вигляді «пакунка малюка» (бебі бокса). Це – набір із понад 90 якісних засобів та виробів – усе, що знадобиться в перші місяці для догляду за немовлям: підгузки, пелюшки, ковдри, матрац, рушник, засоби гігієни, іграшки тощо.

Усі засоби та вироби перевірені й сертифіковані. Ціна закупівлі «пакунка малюка» для держави — 6778 грн, але, якщо батькам купувати в роздріб, увесь набір обійдеться значно дорожче.

Отримати «пакунок малюка» можуть не тільки біологічні батьки новонародженої дитини, а й усиновлювачі, родичі, опікуни, прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі.

Батьки також можуть замість «пакунка малюка» обрати грошову компенсації. Її розмір на дитину становить три розміри прожиткового мінімуму, встановленого для дітей віком до 6 років, – на сьогодні це 6 816 грн.

Як отримати «пакунок малюка»:

«Пакунок малюка» мають видати в пологовому будинку після народження дитини. Якщо

в цей момент там відсутній бебі-бокс, протягом 30 календарних днів із дня народження дитини можна подати [заяву через електронний кабінет Мінсоцполітики](#) або до органу соцзахисту населення чи ЦНАПу за місцем проживання.

Якщо дитина була народжена в пологовому (але на момент виписки там не було «пакунка малюка») потрібно надати:

- заяву про надання «пакунка малюка»;
- свідоцтво про народження дитини.

Якщо дитина була народжена за межами закладу охорони здоров'я:

- заяву про надання «пакунка малюка»;
- свідоцтво про народження дитини.

Документ, що підтверджує факт народження дитини поза межами закладу охорони здоров'я. Цей документ має видати заклад охорони здоров'я, який проводив огляд матері та дитини, або медична консультативна комісія, якщо заклад охорони здоров'я не проводив огляд матері та дитини.

Якщо дитина була народжена за межами України:

- заява про надання «пакунка малюка»;
- копію свідоцтва про народження дитини, виданого органами державної реєстрації актів цивільного стану України, а в разі його відсутності – копія виданого компетентним органом країни перебування та легалізованого в установленому порядку документа про народження дитини, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, з перекладом на українську мову.

Правильність перекладу або справжність підпису перекладача засвідчується нотаріально.

Як отримати грошову компенсацію «пакунка малюка»:

1. Онлайн: заповнити заяву особисто одним із батьків на порталі «Дія» (вкладка [еМаятко](#)).

2. Офлайн: подати відповідно заяву до органу соцзахисту населення чи ЦНАПу за місцем проживання, надавши такі документи:

-
- копію свідоцтва про народження дитини або документа, що підтверджує факт народження дитини в/поза межами закладу охорони здоров'я (за відсутності свідоцтва про народження дитини);
- посвідку на постійне (тимчасове) проживання, або посвідчення біженця, або довідки про звернення за захистом в Україні (для іноземця та особи без громадянства), або посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту;
- копію рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу місцевої ради або суду про встановлення опіки (у разі здійснення опіки над дитиною) (у разі необхідності);
- копію рішення районної, районної у м. Києві та Севастополі держадміністрації, виконавчого органу міської ради про влаштування дитини в сім'ю патронатного вихователя або до дитячого будинку сімейного типу, або прийомної сім'ї (для сім'ї патронатного вихователя, прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу);
- код ІПН або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті).

Допомога на дітей із багатодітної сім'ї

Батьки, які мають трьох дітей і більше, вважаються багатодітними та можуть отримати допомогу на третю і кожну наступну дитину.

На сьогодні розмір такої допомоги ставить 2 100 грн щомісяця – до моменту, поки дитині не виповниться 6 років.

Як отримати:

Подати відповідну заяву до виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, надавши такі документи:

- копії посвідчення батьків багатодітної сім'ї (з пред'явленням оригіналу);
- копію посвідчення дитини з багатодітної сім'ї (з пред'явленням оригіналу) (у разі досягнення дитиною з багатодітної сім'ї шестирічного віку);
- копії свідоцтв про народження всіх дітей (з пред'явленням оригіналів).

Допомога на дітей, над якими встановлено опіку

Допомогу отримують опікуни чи піклувальники дітей, які позбавлені батьківського піклування. Її розмір становить:

- на дітей до 6 років – 4544 грн (2,5 розміру прожиткового мінімуму на дітей з інвалідністю, над якими встановлено опіку чи піклування);
- на дітей від 6 до 18 років – 5666 грн (3,5 розміру прожиткового мінімуму).

Така допомога є власністю дитини.

Як отримати:

Опікун чи піклувальник має подати відповідну заяву до органу соцзахисту населення за своїм місцем проживання, а також такі документи:

- копію рішення органу опіки та піклування або суду про встановлення опіки чи піклування над дитиною-сиротою або дитиною, позбавленою батьківського піклування;

- копію свідоцтва про народження дитини;
- довідку про реєстрацію місця проживання опікуна (піклувальника) та дитини (для дітей, над якими встановлено опіку чи піклування і які є вихованцями дитячих навчальних закладів, що фінансуються не за рахунок бюджетних коштів, – видана органом реєстрації довідка, в якій зазначено статус дитячого навчального закладу та за які кошти він фінансується, а також підтверджено факт перебування в ньому дітей);
- довідки про місячні розміри пенсії, аліментів, стипендії, державної допомоги, що одержує на дитину опікун чи піклувальник (у разі одержання пенсії на дитину органи соціального захисту населення використовують відомості про розмір пенсії, що надійшли від органів Пенсійного фонду України);
- медичний висновок про дитину з інвалідністю віком до 18 років.

У разі неможливості одержання довідки про розмір аліментів від органів державної виконавчої служби, розташованих на тимчасово окупованій території України, державна допомога призначається на підставі письмової заяви опікуна чи піклувальника про одержання (неодержання) аліментів.

Допомога дітям, які втратили батьків під час війни

Право на отримання грошової допомоги мають особи віком до 23 років, які залишились сиротами або були позбавлені батьківського піклування.

Розмір допомоги становить:

2,5 розміру прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку (для дітей до 6 років — 5680 грн/міс.; для дітей 6–18 років — 7082 грн/міс.);

3,5 розміру прожиткового мінімуму для дитини з інвалідністю відповідного віку (діти до шести років — 7952 грн/міс.; для дітей 6–18 років — 9915 грн/міс., для осіб віком 18–23 роки – 9394 грн).

Для осіб віком від 18 до 23 років, тобто тих, хто вчиться у закладах освіти – 6710 грн.

Як отримати:

Необхідно звернутися до управління соцзахисту населення за місцем реєстрації або за місцем фактичного проживання, надавши такі документи:

- рішення про влаштування дитини до дитячого будинку сімейного (ДБСТ) типу або прийомної сім'ї;
- документи, що підтверджують статус дитини;
- копію свідоцтва про народження дитини;
- копію свідоцтва про смерть батьків;
- довідку з місця навчання про розмір стипендії;
- копію виписки з акта огляду МСЕК або медичного ВЛК.

Допомога по догляду за дитиною з інвалідністю

Державна соціальна допомога надається особам з інвалідністю з дитинства I, II, III групи та дітям з інвалідністю віком до 18 років. Людям, які піклуються про них, належить надбавка на догляд.

Розмір допомоги визначається у відсотках прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, залежно від груп інвалідності та категорій осіб з інвалідністю:

- особам з інвалідністю з дитинства I групи підгрупи А з надбавкою на догляд – 7 131,10 грн;
- особам з інвалідністю з дитинства I групи підгрупи Б з надбавкою на догляд – 4 186 грн;
- особам з інвалідністю з дитинства II групи – 2 100 грн;
- одиноким особам з інвалідністю з дитинства II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують постійного стороннього догляду з надбавкою на догляд – 3 244,15 грн;
- особам з інвалідністю з дитинства III групи – 2 100 грн;
- одиноким особам з інвалідністю з дитинства III групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують постійного стороннього догляду з надбавкою на догляд – 2 825,55 грн.

На дітей з інвалідністю:

від 0 до 18 років (без надбавки на догляд) – 2 100 грн;

до 6 років з надбавкою на догляд – 2 601,10 грн;

підгрупи А до 6 років з надбавкою на догляд – 6 009,10 грн;

від 6 до 18 років з надбавкою на догляд – 2 881,60 грн;

підгрупи А від 6 до 18 років з надбавкою на догляд – 7 131,10 грн.

Як отримати державну соціальну допомогу:

Подати відповідну [заяву](#) , звернувшись до органу соцзахисту населення; ЦНАПу; міських, районних у містах рад та їх виконавчих органів або до виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, та надати такі документи:

- документ, що посвідчує особу заявника;
- код ІПН або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті);
- свідоцтва про народження дитини з інвалідністю (оригінал та копія);
- довідку з місця навчання із зазначенням перебування (не перебування) на повному державному утриманні;
- копію рішення суду про усиновлення дитини;
- довідку про місце проживання особи з інвалідністю з дитинства і дитини з інвалідністю чи копію паспорта особи з інвалідністю з дитинства або дитини з

інвалідністю з відомостями про місце проживання;

- довідку про місце проживання законного представника, піклувальника, який подав заяву, чи копія паспорта з відомостями про місце проживання;
- копію посвідки на постійне або тимчасове проживання (для іноземців та осіб без громадянства);
- копію рішення про встановлення опіки (піклування) та призначення дитині з інвалідністю опікуна (піклувальника) (якщо із заявою звертається опікун або піклувальник);
- копію рішення суду про призначення опікуна особі з інвалідністю з дитинства або копія документа, що підтверджує повноваження представника закладу (органу опіки та піклування), який виконує функції опікуна (якщо із заявою звертається опікун або піклувальник);
- копію рішення суду про визнання особи з інвалідністю з дитинства недієздатною (якщо із заявою звертається опікун або піклувальник).

Як отримати надбавку:

Подати відповідну [заяву](#) , звернувшись до органу соцзахисту населення; ЦНАПу; міських, районних у містах рад та їх виконавчих органів або до виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, та надати такі документи:

- документ, що посвідчує особу заявника;
- висновок лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я щодо необхідності постійного стороннього догляду (для осіб з інвалідністю з дитинства);
- копію витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію народження дитини або копія довідки про народження, із зазначенням підстави внесення відомостей про батька дитини (на яку призначається надбавка на догляд) до актового запису про народження дитини, або копія виданого компетентним органом іноземної держави документа про народження, в якому відсутні відомості про батька (подаються для призначення надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю одинокою жінкою, яка не перебуває у шлюбі, крім одиноких матерів, які перебувають на обліку в органах соціального захисту населення як отримувачі допомоги на дітей одиноким матерям);
- копію рішення суду про позбавлення батьківських прав або копія свідоцтва про смерть батька дитини (подається для призначення надбавки на догляд за дитиною з інвалідністю жінкою, яка не перебуває у шлюбі та має дитину, батька якої позбавлено батьківських прав або батько якої помер (визнано безвісно відсутнім/оголошено померлим));
- копію рішення суду про встановлення батьківства (крім випадку, коли відомості про батька зазначено у свідоцтві про народження дитини) або копія рішення суду про позбавлення батьківських прав (крім випадку, коли реєстрацію дитини проведено

відповідно до частини другої статті 135 Сімейного кодексу України) (подаються одним батьком для призначення надбавка на догляд за дитиною з інвалідністю);

- довідку про потребу дитини (дитини з інвалідністю) в домашньому догляді та копія наказу (розпорядження) роботодавця про надання відпустки або витяг із них (подається особами, які перебувають у відпустці для догляду за дитиною);
- копію рішення суду про усиновлення (для усиновлювачів).

Допомога особі, яка доглядає за хворою дитиною

На таку допомогу має право один із батьків, усиновлювачів, прийомних батьків, батьків-вихователів, опікун, піклувальник, який постійно проживає та доглядає за дитиною, хворою на:

- тяжкі перинатальні ураження нервової системи;
- тяжкі вроджені вади розвитку;
- рідкісні орфанні захворювання;
- онкологічні, онкогематологічні захворювання;
- дитячий церебральний параліч;
- тяжкі психічні розлади;
- цукровий діабет I типу (інсулінозалежні);
- гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня;
- яка має тяжку травму;
- яка потребує трансплантації органа або паліативної допомоги.

Цей вид допомоги можуть оформити сім'ї, які не отримують допомогу по інвалідності дитини.

Допомога призначається з дня звернення за її призначенням на кожну хвору дитину в розмірі двох прожиткових мінімумів для дітей відповідного віку та виплачується 6 місяців:

- на дітей віком до 6 років — 4544 грн;
- на дітей віком від 6 до 18 років — 5666 грн.

Як отримати:

Подати в довільній формі заяву, звернувшись до органу соцзахисту населення; ЦНАПу; міських, районних у містах рад та їх виконавчих органів або до виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, та надати такі документи:

- довідку про захворювання дитини на тяжке перинатальне ураження нервової системи, тяжку вроджену ваду розвитку, рідкісне орфанне захворювання, онкологічне, онкогематологічне захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкий психічний розлад, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гостре або хронічне захворювання нирок IV ступеня, про те, що дитина отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги;
- копію свідоцтва про народження дитини (з пред'явленням оригіналу);
- документ, що підтверджує повноваження усиновлювача, опікуна, піклувальника, прийомних батьків, батьків-вихователів.